

Izvilleček iz najvaŹnejših predpisov za delo ljudskih odborov in njihovih organov

Napisal:
B. VUGDENIĆ

Z zakonom o proračunskem prispevku iz osebnega dohodka, z zakonom o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij, z zakonom o sredstvih gospodarskih organizacij in z uredbo o zaključnih računih gospodarskih organizacij za l. 1957 je predpisanih vrsta zadev, ki jih morajo opravljati ljudski odbori in njihovi organi. »Naša skupnost« objavlja v obliki izvillečka najvaŹnejših predpisov nekatere pravice in dolŹnosti, ki opozarjajo na neposredne naloge ljudskih odborov, njihovih svetov in upravnih organov, nastajajoče z izvajanjem in uporabljanjem teh predpisov.

I. PO ZAKONU O PRORAČUNSKEM PRISPEVKU IZ OSEBNEGA DOHODKA DELAVCEV

Občinski ljudski odbor lahko sklene, da so gospodarske organizacije določene dejavnosti popolnoma ali delno oproščene plačila tistega dela proračunskega prispevka iz osebnega dohodka, ki pripada tej občini. Občinski ljudski odbor lahko odredi, da vloŹi gospodarska organizacija obračunani in plačani proračunski prispevek iz osebnega dohodka v svoje sklade. S tem odlokom je mogoče določiti posebne pogoje, ki jih je treba izpolniti, da bi bila gospodarska organizacija oproščena vplačila prispevka ali da bi lahko vplačani prispevek vložila v svoje sklade (čl. 11);

Občinski ljudski odbor lahko predpiše za posamezne gospodarske veje, skupine gospodarskih organizacij ali za posamezne gospodarske organizacije kakor tudi za posamezne dejavnosti na svojem področju dopolnilni proračunski prispevek iz osebnega dohodka, ki ne more biti višji kakor 10 % zneska proračunskega prispevka, plačljivega po določitih tega zakona. Izjema velja samo za podoficirje, oficirje in vojaške uslužbence JLA, iz katerih osebnih dohodkov ni mogoče zahtevati plačila dopolnilnega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka.

II. PO ZAKONU O PRISPEVKU IZ DOHODKOV GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ

1. Oprostitve in olajšave:

Občinski ljudski odbor lahko s svojim sklepom odredi, da vloŹi gospodarska organizacija namesto plačila prispevka iz dohodka v svoj sklad osnovnih in sklad obratnih sredstev tisti del dohodka, ki ustreza znesku prispevka, ki pripada druŹbenim investicijskim skladom občine. Prav tako lahko odredi posebne pogoje, ki jih je treba izpolniti, da bi bila gospodarska organizacija oproščena plačila prispevka ali da bi lahko znesek dohodka, ki ustreza temu prispevku, vložila v svoje sklade (čl. 9);

2. nadzorstvo nad obračunom prispevka:

a) upravni organ, ki je pristojen za finančne zadeve, sprejme odlok o ugotavljanju prispevka iz dohodka gospodarskih organizacij, če obračuna gospodarska organizacija prispevek iz dohodka v nasprotju z določitimi tega zakona;

b) upravni organ, ki je pristojen za zadeve dohodkov (uprava dohodkov) lahko izda nalog banki, pri kateri ima gospodarska organizacija svoj Źiro račun, da izplača v breme Źiro računa gospodarske organizacije prispevek gospodarske organizacije, ki ga ta ni vplačala do roka;

3. plačevanje prispevka v pavšalnem znesku:

a) svet, ki je pristojen za gospodarske zadeve občinskega ljudskega odbora določi manjše gostinske in obrtne usluŹnostne gospodarske organizacije, ki opravljajo osebne usluŹbe, manjše trgovinske gospodarske organizacije, ki se ukvarjajo s prometom s sadjem in vrtninami, kakor tudi komunalne gospodarske organizacije, da plačajo prispevek iz dohodka v pavšalnem znesku.

Pavšalni znesek, ki ga plačajo gospodarske organizacije na račun prispevka iz dohodka, se določi s pogodbo med občinskim ljudskim odborom, na katerega področju je sedeŹ gospodarske organizacije, in gospodarsko organizacijo. Pogodbo sklene v imenu občinskega ljudskega odbora upravni organ, ki je pristojen za finančne zadeve, v imenu gospodarske organizacije pa poslovodja (direktor) ali oseba, ki je pooblašena, da ga zastopa, ob predhodnem soglasju organa upravljanja. Pogodba

o pavšalnem znesku se sklene konec leta za prihodnje leto ali za več prihodnjih let. Izjemoma se lahko za novo ustanovljene gospodarske organizacije, za katere se prvič določi plačilo obveznosti do druŹbene skupnosti v pavšalnem znesku, sklene pogodba o pavšalnem znesku sredi leta. Najkrajša doba trajanja pogodbe je eno leto, če pa gre za gospodarsko organizacijo s sezonskim poslovanjem pa ena sezona (čl. 24, 27 in 28);

b) občinski ljudski odbor lahko določi kot pogoj za sklenitev pogodbe o pavšalnem znesku, da dajo delavci varščino. Ob ugotavljanju višine pavšalnega zneska je treba računati s tem, da se delavcem v gospodarski organizaciji zavarujejo minimalni osebni dohodki po veljavnih predpisih (čl. 30);

c) zahtevo po sklenitvi pogodbe o pavšalnem znesku lahko postavi občinski ljudski odbor ali gospodarska organizacija. Občinski ljudski odbor je dolŹan pozvati k sklenitvi pogodbe o pavšalnem znesku manjše gospodarske organizacije, a to so: trgovinski, gostinski in obrtni obrati, za katere je po posebnih zveznih predpisih o trgovinski dejavnosti in trgovinskih podjetjih in obratih določeno, da se obvezno izročijo v upravljanje delavcem ob izpolnjevanju obveznosti do druŹbene skupnosti v pavšalnem znesku. Pavšalni znesek se določi tem podjetjem in obratom po postopku, ki je določen s temi predpisi. Če med ljudskim odborom in gospodarsko organizacijo ne pride do sporazuma, se za to gospodarsko organizacijo ne uporabljajo določila o pavšalnem plačevanju obveznosti do druŹbene skupnosti (člen 33).

4. Plačevanje prispevka iz dohodka komunalnih gospodarskih organizacij:

občinski ljudski odbor lahko odredi za komunalno gospodarske organizacije poseben način plačevanja prispevka iz dohodka ali pa jih lahko oprosti obveznosti plačevanja tega prispevka (čl. 34);

5. Plačevanje prispevka iz dohodka gospodarskih organizacij, ki imajo obrate:

svet, ki je pristojen za finančne zadeve občinskega ljudskega odbora, lahko zahteva od gospodarske organizacije, razen od gradbišč gradbenih podjetij in obratov ali enot drugih gospodarskih organizacij, ki začasno opravljajo dejavnost v nekem kraju, da posamezno enoto ali obrat na občinskem področju razglaši za obrat ali za obrat s samostojnim obračunom.

Če gospodarska organizacija ne ravna po zahtevi sveta občinskega ljudskega odbora, razpravlja o zahtevi svet, ki je pristojen za finančne zadeve pri okrajnem ljudskem odboru, če je sedeŹ gospodarske organizacije in obrata na področju istega okraja. Če sta sedeŹ obrata in organizacije na področju dveh okrajev ene republike, odloča o zahtevi republiški državni sekretariati za finančne zadeve na predlog državnega sekretariata ali sekretariata republiškega izvršnega sveta. Če pa sta sedeŹ obrata in gospodarske organizacije na ozemlju dveh republik, odloča o zahtevi zvezni državni sekretariat za finančne zadeve na predlog državnega sekretariata ali sekretariata zveznega izvršnega sveta, v katerega pristojnost spada tista gospodarska veja (člen 40);

6. Vsklajevanje pogodb o pavšalnem plačevanju obveznosti do druŹbene skupnosti:

občinski ljudski odbor je dolŹan, da spravi v sklad z določitimi tega zakona vse pogodbe ali odloke, po katerih so izvrševale gospodarske organizacije svoje obveznosti do druŹbene skupnosti v pavšalnem znesku in ki so veljale dne 1. januarja 1958.

III. ZAKONI O SREDSTVIH GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ

1. Stopnja amortizacije osnovnih sredstev določi zvezni zakon. Za nove obrate, ki začnejo delno in postopno obratovati, pa se obračuna in vplačuje zmanjšani amortizacijski znesek. Zmanjšani amortizacijski znesek se ugotovi tako, da se na polni amortizacijski znesek uporabi koeficient, ki predstavlja razmerje med zgrajeno (uporabljeno) in polno (končno) zmogljivostjo obrata. Ta koeficient določeni svet, pristojen za finančne zadeve občinskega ljudskega odbora na predlog gospodarske organizacije. Odlok tega sveta se predloži v odobritev svetu, ki je pristojen za finančne zadeve okrajnega ljudskega odbora (člen 74).

2. Upravni organ, pristojen za finančne zadeve občinskega ljudskega odbora, potrdi letni razpored, ki ga določi gospodarska organizacija, ki opravlja med letom svojo gospodarsko dejavnost neenakomerno, o vplačevanju akontacij amortizacije v enakih mesečnih zneskih (člen 77).

3. Občinski ljudski odbor, na katerega področju je sedež komunalnih podjetij in obratov, določi obresti od sklada osnovnih sredstev in od sklada obratnih sredstev teh podjetij ali obratov. Te obresti so dohodek občinskega družbenega, investicijskega sklada. V mestih, ki so razdeljena na občine, lahko razporedi ta dohodek na občine mestni ali okrajni ljudski odbor, kjer ni mestnega sveta, v sporazumu z občinskimi ljudskimi odbori (čl. 101).

4. Okrajni ljudski odbor oziroma občinski ljudski odbor lahko oprostita gospodarske organizacije določenih dejavnosti popolnoma ali delno plačila tistega dela zemljarine, ki pripada okraju ali občini. S to odločbo lahko ljudski odbori odredijo, da vložijo te gospodarske organizacije del čistega dohodka, ki ustreza temu delu zemljarine, v svoj sklad osnovnih ali obratnih sredstev. Z odločbo je mogoče odrediti tudi pogoje, ki jih mora gospodarska organizacija izpolniti, da bi bila oproščena plačila tega dela zemljarine (čl. 109).

5. Občinski in okrajni odbori opravljajo po finančnih in drugih inšpektoratih kakor tudi drugih upravnih organih, ki so pristojni za inšpekcijske zadeve, nadzorstvo nad izvrševanjem določb zakona o sredstvih gospodarskih organizacij (čl. 110). Kadar upravni organ ugotovi nepravilnost, opozori gospodarsko organizacijo in jo pozove, da to nepravilnost, če je mogoče, odpravi in da v določenem roku nadomesti škodo, če je nastopila. Če gospodarska organizacija v določenem roku ne nadomesti škode, obvesti upravni organ okrajnega javnega pravobranilca zaradi pokrenitve postopka za nadomestitev škode proti gospodarski organizaciji.

Ce je upravni organ mnenja, da pomeni ugotovljena nepravilnost dejanje, ki ima za posledico uporabo kazenskih ukrepov, ali pa je kaznivno dejanje, predloži prijavo pristojnemu organu (člen 111).

Ce občinski ljudski odbor na temelju poročila ali drugače ugotovi, da so bile napravljene velike nepravilnosti, s katerimi je povzročena ali pa bi se mogla povzročiti znatna škoda, in če drugi ukrepi ne prispevajo k odpravi nepravilnosti, lahko:

a) sprejme sklep, s katerim se odreja prisilna uprava nad gospodarsko organizacijo. Prisilna uprava ne more trajati dlje kakor eno leto.

b) sprejme sklep, s katerim se odstavi direktor ali razpusti delavski svet in upravni odbor, ob sočasni odreditvi začasne prisilne uprave ali brez tega.

Odlok o odreditvi prisilne uprave ali o razpustitvi delavskega sveta in upravnega odbora ob sočasni odreditvi prisilne uprave ali brez tega sprejmeta oba zbora enakopravno, a odlok o imenovanju prisilnega upravnika — oba zbora na skupni seji. O razrešitvi direktorja odloča ljudski odbor po postopku, ki je določen v zakonu o pristojnosti ljudskih odborov in njihovih organov. Upravni organ je ob predlogu za pokrenitev teh ukrepov dolžan pred sprejetjem odloka poslušati mnenje organa upravljanja gospodarske organizacije, lahko pa formira tudi strokovno komisijo, ki bo raziskala poslovanje gospodarske organizacije. V odloku, s katerim se razpuščata delavski svet in upravni odbor, morajo biti določene nove volitve, ki se lahko izvedejo najprej mesec dni po sprejemu odloka, najkasneje pa dva meseca po tem dnevu (čl. 113 in 114).

IV. PO UREDBI O ZAKLJUČNIH RAČUNIH GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ ZA L. 1957

Zaključni račun gospodarske organizacije je po eni strani za samo gospodarsko organizacijo pregled vsega njenega poslovanja med letom, izražen številčno z bilanco, z obračunom skupnega dohodka in njegovo razdelitvijo, in opisno s poslov-

nim poročilom. Po drugi strani je zaključni račun gospodarske organizacije njen obračun s skupnostjo.

Z uredbo o zaključnih računih za l. 1957 je rok za predložitev zaključnih računov konec februarja l. 1958. Gospodarske organizacije so dolžne zaključiti svoje knjige po stanju na dan 31. decembra 1957 in po tem stanju sestaviti zaključni obračun.

Po uredbi o zaključnih računih za l. 1957 imajo ljudski odbori in njihovi upravni organi pomembne obveznosti. Te so:

1. Zaključni račun gospodarskih organizacij pregleda in sprejme odločbo upravni organ občinskega ljudskega odbora, ki je pristojen za finančne zadeve. Ce svet občinskega ljudskega odbora, ki je pristojen za finančne zadeve, ugotovi, da ga zaradi pomanjkanja strokovnih uslužbencev ne more pregledati občinski finančni organ, ga bo pregledal upravni organ okrajnega ljudskega odbora, ki je pristojen za finančne zadeve. Zaključne račune gospodarskih organizacij, ki izpolnjujejo svoje obveznosti do družbene skupnosti v pavšalnem znesku, pregleda vedno in sprejme odločbo upravni organ občinskega ljudskega odbora za finančne zadeve (čl. 5).

2. zaključni račun se predloži upravnemu organu občine, ki je pristojen za finančne zadeve, na katerega področju je sedež gospodarske organizacije. Gospodarske organizacije, ki imajo v svoji sestavi obratne in poslovne enote, za katere se posebej (samostojno) obračunava skupni dohodek, predložijo ustrezno prilogo pristojnemu občinskemu upravnemu organu, na katerega področju je sedež enote (čl. 6).

Organ, ki mu je bil predložen zaključni račun, je dolžan ob sprejemu izdati potrdilo v dveh izvodih. Ce je bil zaključni račun predložen po pošti, je treba potrdilo izdati in poslati v roku treh dni od dneva sprejema. Ce zaključni račun ne vsebuje vseh delov, se v roku petih dni pozove gospodarska organizacija, da naj najkasneje v osmih dneh predloži tiste dele zaključnega računa, ki jih ni predložila (čl. 10).

3. Upravni organ občinskega ljudskega odbora, ki je pristojen za finančne zadeve, predloži ljudskemu odboru prijavo, če mu gospodarska organizacija v roku šestdeset dni po izteku roka za predložitev računa, ne predloži zaključnega računa. Ljudski odbor je dolžan odrediti prisilno upravo. O prisilni upravi odločata oba zbora enakopravno. Odlok o prisilni upravi se sprejme v roku tridesetih dni, v odloku pa je treba določiti rok, v katerem se mora izdelati in predložiti zaključni račun (člen 13).

4. Upravni organ, ki je pristojen za finančne zadeve (občinskega ali okrajnega ljudskega odbora) mora pregledati zaključne račune najkasneje do 31. julija 1958. Pregled opravlja komisija, ki se formira s posebnim odlokom, lahko pa se zaposlijo tudi druge strokovne osebe in strokovnjaki. Ce se ne odredi komisije, se z odlokom odredi strokovni uslužbenec ali druga strokovna oseba, da opravi pregled (čl. 16).

Upravni organ, okrajnega ljudskega odbora, pristojen za finančne zadeve lahko določi eno ali več oseb, ki bodo sodelovale pri delu ob pregledu zaključnih računov določenih gospodarskih organizacij po upravi občinskega ljudskega odbora (člen 17).

Po končanem pregledu zaključnega računa sestavi komisija ali oseba, ki je bila določena za pregled zaključnega računa, zapisnik, ki vsebuje ugotovitve in predlog, da naj se račun sprejme, spremeni ali odkloni. Predlog mora biti obrazložen in mora vsebovati tudi mnenja strokovnjakov kakor tudi eventualno ločeno mnenje posameznega člana komisije. En izvod zapisnika se izroči gospodarski organizaciji, drugi pa organu, ki mu je bil predložen. Gospodarska organizacija lahko vloži ugovor proti zapisniku o opravljenem pregledu (člen 19, 20 in 21).

Vsi osebni in materialni stroški v zvezi s pregledom zaključnih računov gredo v breme organa, ki je opravil pregled ali določil sodelovanje pri pregledu (čl. 23).

5. Upravni organ, ki je pristojen za finančne zadeve občinskega ali okrajnega ljudskega odbora sprejme odlok, s katerim se zaključni račun sprejme, izpremeni ali zavrne. Odlok sprejme na temelju zaključnega računa, zapisnika o pregledu, ocene o poslovanju in eventualnih ugovorov gospodarske organizacije. Ce odloka zaradi pomanjkanja podatkov ni mogoče sprejeti, pozove gospodarsko organizacijo, naj te pomanjkljivosti odpravi v roku, ki ne more biti daljši kakor 15 dni, v nasprotnem primeru račun zavrne, odlok o tem pa sporoči banki in gospodarski organizaciji v roku treh dni (čl. 24).

Odlok o zaključnem računu je treba sprejeti in dostaviti gospodarski organizaciji v roku 15 dni od dneva, ko je potekel rok za ugovor k zapisniku komisije oziroma strokovne osebe.

ki je opravila pregled. Odlok je mogoče sprejeti najkasneje do 30. septembra 1938. Če se do tega roka ne sprejme, se šteje, da je bil zaključni račun molče sprejet. Proti odgovornim osebam, po katerih krivdi ni bil opravljen pregled oziroma ni bila sprejeta odločba, se lahko pokrene disciplinski postopek (čl. 25 in 26).

6. Svet za plan in finance občinskega ljudskega odbora je dolžan, da na podlagi poročila o poslovanju, zapisnika o pročitavi in odobritvi zaključnih računov, bilanc in drugih podatkov iz zaključnih računov kakor tudi na podlagi zapisnika o pregledu in odločbah o zaključnih računih predloži občinskemu ljudskemu odboru gospodarsko finančno analizo o delu gospodarskih organizacij, o katerih zaključnem računu je sprejel odločbo upravni organ občinskega ali okrajnega ljudskega odbora, ki je pristojen za finančne zadeve. Analiza mora biti izdelana ločeno po gospodarskih vejah in gospodarskih področjih. Analiza mora vsebovati temeljne podatke o gibanju proizvodnje, realizacije in zalogah, o uporabljanju zmogljivosti, preskrbi s surovinami, materialom in opremo, o gibanju delovne sile, delovne storilnosti, gibanju proizvodnih stroškov, rentabilnosti itd. Zbor proizvajalcev občinskega ljudskega odbora lahko zahteva tudi bolj podrobne analize delovanja posameznih gospodarskih organizacij.

Na podlagi teh analiz razpravlja občinski ljudski odbor na skupni seji obeh zborov o uspehu dela gospodarskih organizacij, daje priporočila glede njihovega dela in stori potrebne ukrepe. Hkrati ocenjuje delo banke ter drugih organov, ki se ukvarjajo z izvajanjem in nadzorstvom nad predpisi o dohodkih iz gospodarstva.

Okrajni ljudski odbor izvrši analogno gospodarsko finančno analizo na svojem področju (čl. 32 in 33).

7. Organ, ki je sprejel odlok o zaključnem računu lahko spremeni ta odlok, če kasneje ugotovi, da je bil nepravilno ugotovljen skupni dohodek ali nepravilno izvršena njegova razdelitev ali da se je vrnila napaka. Upravni organ okrajnega ljudskega odbora lahko spremeni odlok občinskega upravnega organa. Odlok o spremenitvi mora biti obrazložen in se pošlje gospodarski organizaciji ter banki. Enako je mogoče spremeniti tudi odloke iz prejšnjih let pod pogojem, da se uporabijo gospodarski instrumenti, ki so veljali v času, na katerega se zaključni račun nanaša (čl. 34, 35 in 38).

8. Upravni organ okrajnega ljudskega odbora, ki je pristojen za finančne zadeve odloča o pritožbah proti odlokom, ki jih je sprejel občinski finančni organ. Pritožba se poda v roku 15 dni od prejema odloka, predloži pa se finančnemu organu občine, ki je sprejel odlok. Ta organ jo je dolžan dostaviti v roku 8 dni od dneva prejema. Proti odloku druge stopnje je mogoče pokreniti upravni proces (čl. 38, 39, 40).

9. Organ, ki je pregledal zaključni račun, pošlje, če ugotovi med pregledom, da je bilo izvršeno kaznivo dejanje, gospodarski prestopki ali disciplinski prekršek, o tem prijavo pristojnemu organu proti gospodarski organizaciji oziroma odgovorni osebi zaradi sprožitve postopka in storitve ustreznih ukrepov.

Izvajanje novih predpisov

o organizaciji in pristojnosti ljudskih odborov in njihovih organov

Razširitev kroga zadev, ki so po novih predpisih prešle v pristojnost občinskih ljudskih odborov, bo nedvomno vplivala na nadaljnji način njihovega dela in njihovo notranjo organizacijsko strukturo. Pustili bomo ob strani vprašanje o novem načinu dela občinskih ljudskih odborov na sejah glede na mesto in vlogo zbora proizvajalcev kot občinskemu zboru enakopravnega doma in se kratko ozrli na tiste organizacijske spremembe, ki so posebno pomembne za nadaljnje delo občinskih ljudskih odborov.

Ze samo dejstvo, da so bile lani izvršene večje spremembe glede ustvaritve večjih področij občin in da je bil znatno razširjen krog njihovih pravic in dolžnosti, opozarja na to, da bo imela sedanja notranja organizacija številnih občinskih ljudskih odborov težave, kako izpolniti nove naloge ljudskih odborov. V večini primerov prejšnja organizacija ne bo sposobna prevzeti tudi nove naloge. Zato bodo morali težiti ne samo za širšo organizacijsko mrežo v okviru sedanjih upravnih organov, temveč tudi za ustanavljanjem novih upravnih organov. Tako je na primer za izvajanje novih predpisov s področja notranjih zadev

(izdajanje osebnih izkaznic, sprejemanje prijav in odjav stalnega in občasnega bivanja kakor tudi spremembe stanovanja in pod.) za številne občinske ljudske odbore nujno potrebno, da ustanovijo posebne upravne organe ali da vsaj razširijo notranjo organizacijo tistih organov, ki so že doslej opravljali te zadeve. Popolnoma razumljivo je, da bo te zadeve in zadeve splošne uprave opravljal praviloma en organ, t. j. upravni organ pristojen za notranje zadeve in zadeve splošne uprave. Ali kar je še bolj izrazito — krog zadev z gospodarskega področja se je zelo povečal glede na močnejše in bolj čvrsto angažiranje in povezovanje občinskih ljudskih odborov z gospodarskimi organizacijami in raznimi gospodarskimi organi na občinskem področju.

Nadzorstvo na področju kmetijstva

V okviru teh vprašanj je posebno vprašanje opravljanje nadzorstva po občinskih ljudskih odborih na kmetijskem področju. Kajti organi občinske uprave bodo razen drugih inšpekcijskih zadev opravljali vse inšpekcijske zadeve na področju varstva rastlin (inšpekcija za varstvo rastlin), prometa s semeni (inšpekcija za semensko blago), prometa in proizvodnje vina (vinarska inšpekcija) in varstva živine (veterinarska inšpekcija). To samo že priča, da bo za številne občinske ljudske odbore problem, kako organizacijsko rešiti ta in številna druga vprašanja. Ko je že govora o inšpekcijah, je treba upoštevati po eni strani potrebo občinskih ljudskih odborov po finančni inšpekciji — zaradi uresničenja čimbolj neposrednega nadzorstva nad delom oziroma poslovanjem gospodarskih organizacij, po drugi strani pa tudi težave, na katere bodo občinski ljudski odbori pogosto naleteli ob organiziranju teh inšpekcij.

Ni dvoma, da bi bilo zgrešeno izhajati iz tega, da bi moral vsak občinski ljudski odbor organizirati široko omrežje svojih upravnih organov. Pri tem pa velja kot dejstvo, da bo treba tudi v organizaciji najmanjših oziroma gospodarsko nerazvitih občinah izvršiti vsaj najbolj minimalne spremembe v sedanji notranji organizacijski strukturi. Potrebe po znatnejših spremembah pa bodo vsekakor izdatnejše pri večjih ali gospodarsko bolj razvitih občinah.

Organiziranje inšpekcijskih služb

V zvezi z vprašanjem organizacijskih sprememb v občinskih ljudskih odborih je posebno važno vprašanje, kakšne možnosti glede organiziranja inšpekcijske službe po občinskih ljudskih odborih nudijo novi zvezni predpisi o pristojnosti ljudskih odborov. To, kar je za te predpise posebno značilno, je, da ne naračajo za vsako ceno, da je treba v okviru občinskega ljudskega odbora formirati vsako inšpekcijsko službo. Po teh predpisih namreč ni občinski ljudski odbor obvezno dolžan sam zase organizirati to službo. Ti predpisi nasprotno omogočajo, da lahko občinski ljudski odbor opravljanje te službe organizira izven samega ljudskega odbora.

Občinski ljudski odbor, ki zaradi kakršnih koli vzrokov ne more sam organizirati kakšne inšpekcijske službe, lahko sklene sporazum s pooblaščenim zastopnikom občinskega ljudskega odbora druge občine ali pooblaščenim zastopnikom svojega okrajnega ljudskega odbora, da njegov uslužbenec, ki izpolnjuje pogoje za inšpektorja, opravlja ustrezne inšpekcijske zadeve iz pristojnosti občinskega ljudskega odbora na področju te občine. V takem primeru ima tak uslužbenec (inšpektor) vse pravice in pooblastila, ki jih ima tak uslužbenec, če ga neposredno postavi občinski ljudski odbor za opravljanje teh inšpekcijskih zadev. Razumljivo je, da se je tak uslužbenec dolžan ravnati pri opravljanju inšpekcijskih zadev po smernicah in navodilih občinskega ljudskega odbora, njegovega sveta in pristojnega starešine upravnega organa, v katerega pristojnost spadajo tiste inšpekcijske zadeve.

Spremembe, o katerih govorimo, bodo občinski ljudski odbori izvršili na dva načina. Če gre za ustanovitev, odpravo ali združitve temeljnih upravnih organov (sekretariatov, oddelkov, samostojnih odsekov), je mogoče take spremembe izvršiti s statutom, to je bodisi z neposredno spremembo sedanjih določil statuta bodisi s statutarnim odlokom (z odlokom, ki se sprejme po postopku, po katerem se sprejme statut) o spremembi in dopolnitvi statuta. Kolikor gre za spremembo v notranji organizaciji osnovnih upravnih organov in ustanov, se take spremembe izvršijo z odlokom občinskega ljudskega odbora, glede na to, da se tudi notranja organizacija teh organov predpiše z odlokom občinskega ljudskega odbora in ne z občinskim statutom.

P. A.